

Nytt fra Østmarka

Medlemsblad for Østmarkas Venner Nr 1/2000

INNKALLING TIL ÅRSMØTE

mandag 27. mars kl. 19.00

på Skullerudstua

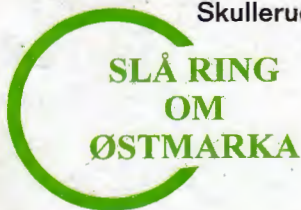
Styret ønsker alle medlemmer velkommen til årsmøtet.

DAGSORDEN:

1. Valg av dirigent
2. Årsberetning
3. Regnskap
4. Innkomne forslag
5. Budsjett og kontingent
6. Valg

LYSBILDEFOREDRA

Vi holder på den gode tradisjonen med kaffe og kringle. For å komme til Skullerud kan en ta T-banen til Skullerud stasjon eller kjøre til p-plassen ved Olaf Helsets vei.

ØSTMARKAS VENNER
Postboks 129 Tveita, 0617 OSLO

Ut på tur, aldri sur» - Om naturopp- levelsenes gleder

Av Steinar Saghaug

Betydningen av lett tilgjengelige friluftsarealer og stimulering til bruk av disse blir mye fokusert. Kvaliteten av friluftsarealene og hva som gir gode naturopplevelser er blitt mindre diskutert, men det er av den grunn ikke mindre viktig. Hva er gode naturopplevelser og hvordan kan kvaliteten på disse sikres?

Naturopplevelse! Begrepet i seg selv gir en god følelse. Naturopplevelse er først og fremst stillhet, ro og harmoni i naturen. Østmarka er i denne sammenheng det viktigste området til «batteriladning» for ca 110.000 brukere. Selv om muligheten for naturopplevelse også kan finnes i parker og friområder innenfor byggesonen, er det først og fremst i Marka vi kan snakke om ekte naturopplevelse.

«Kan du tenke deg noe finere enn vårens inntog i Østmarka?» skrev østmarksvennen Kai Ekanger. «Isen på vannene holder på å gå i oppløsning, der

er museører på bjerkene og blåveis stikker hodene fram på enkelte hemmelige solplasser. Tysbasten blomstrer på bar grein og lufta har noe av dette spesielle ved seg som vi har ventet på så lenge. Synd at dette går så fort, sier vi. Ja, dette er Østmarka i våre hjerter.»

En enkel spasertur, en skitur, en kanotur langs vassdragene eller en fisketur til våre utmerkede fiskevann er eksempler på aktiviteter som gir opplevelser og som uten tvil bedrer livskvaliteten vår. Det ligger også naturopplevelser i selve kulturlandskapet, ved en skogssti, en bål plass eller simpelthen når vi møter andre mennesker i skogen.

I 1993 gjennomførte Oslo kommune en brukerundersøkelse av Marka. Den viste at for 70 prosent av brukerne var målet å oppleve ro og stillhet. Dette vil uten tvil fortsatt være det viktigste formålet, men også andre aspekter ved naturopplevelse vil få økt betydning,

Sporsnø på S. Krok vann, Østmarka (Foto: Tom G. Bengtson)

som mangfold og variasjon, naturlighet og historisk dybde i naturen.

For å bevare og styrke opplevelseskvaliteten i Marka må det derfor legges enda større vekt på forekomst av gammel skog, bevare store trær, på å sikre at urørte områder forblir urørte, sikre variasjon i skogen og opprettholde kulturlandskapet.

Det er typisk norsk å gå på tur. Undersøkelser viser at avkobling fra stress og mas føles viktigere for de fleste enn å komme i form. Turen må være en glede og ikke en forferdelig plikt. Å vandre er langt mer enn å telle kalorier og måle muskelmasse. Det er derfor åpenbart at det å gå på tur betyr mye for vår livs-

kvalitet, ellers ville vi ganske enkelt ikke ha gjort det. Det viktigste blir derfor at turen oppleves som meningsfylt og givende.

Det viktigste vernet vi kan gi Marka er at vi bruker den. Å bruke Marka er å delta i en stadig pågående folkeavstemning om at vi må få beholde Østmarka fri for ytterligere tekniske inngrep.

Undervisningstilbudet om natur, skog og friluftsliv til barnehager og skoler må utvides slik at den oppvoksende generasjon blir bedre kjent med de muligheter og tilbud som Marka rommer. Til slutt, til alle: Ut på tur - aldri sur!

Mydske- rapporten - gransking av Romeriksporten

Av Helga Gunnarsdóttir

Regjeringen oppnevnte ved kongelig resolusjon 15. mai 1998 en gruppe under ledelse av professor Per Kristen Mydske til å foreta en bred gjennomgang av Gardermoutbyggingen, inkludert Gardermobanen og Romeriksporten. Høsten 1999 leverte utvalget en 360 siders rapport som har vært ute på høring. Østmarkas Venner, Oslomarkas Fiskeadministrasjon og Oslo og Omland Friluftsråd, som var blant høringsinstansene, leverte 31.12.99 en ti siders høringsuttalelse til Samferdselsdepartementet. Organisasjonene er sterkt kritiske til deler av Mydske-utvalgets evaluering og oppsummering av sakskomplekset Romeriksporten og Østmarka.

Friluftsansjonenes viktigste merknader er disse:

Mydske-utvalget har ikke vært ikke bredt nok sammensatt, og manglet miljøfaglig kompetanse. De har heller ikke vært i kontakt med personer og fagmiljøer som det hadde vært naturlig å snakke med.

Det er oppsiktsvekkende at utvalget ikke har visst at prosjektgruppen bestående av friluftsansjonene og GMB var i arbeid allerede fra 07.04.97. Friluftsansjonene presset på for å stanse sprengningen og intensivere

tettearbeidet uten at dette ble tatt hensyn til. Friluftsansjonene følte seg ført bak lyset av GMB fordi tettearbeidet ikke ble prioritert.

På tross av at det ble tatt direkte kontakt med daværende politisk ledelse i Samferdselsdepartementet, ble advarslene om hva som holdt på å skje ikke tatt på alvor. Hvis politiske myndigheter og utbygger allerede i februar 1997 hadde satt politisk og tidsmessig prestisje til side kunne en vært spart for både miljødeleggelsene i Østmarka og de enorme kostnadene ved prosjektet.

Allerede i månedsskiftet januar/februar 1998 burde ledelsen i NSB Gardermobanen AS og den politiske og administrative ledelsen i Samferdselsdepartementet ha innsett at en ikke ville klare å åpne Romeriksporten den 8. oktober. I stedet endret de tettestrategi, på tvers av faglige anbefalinger, for å rekke åpningsdatoen. Hvor mye denne feilvurderingen har kostet samfunnet er det ingen som har beregnet. Det er sterkt beklagelig at Mydske-rapporten ikke vier denne delen av tetteprosessen nok oppmerksomhet. Ved siden av manglende tetting i hele 1997 er denne fasen den meste kritikverdige når det gjelder tettingen av Romeriksporten.

E6 ved Furuset. Vi trenger Østmarka til å puste i!

Det er etter vår mening en stor svakhet at Mydske-utvalget ikke har satt seg inn grunnleggende fakta som lå til grunn for de gitte konsesjonene, heller ikke det faktum at vassdragene som er berørt av Romeriksporten ble varig vernet av Stortinget i 1973 gjennom Verneplan I.

De viktigste lærdommene en bør trekke av historien om Romeriksporten, er at i forbindelse med framtidige tunnelprosjekter bør man stille større krav til planlegging og gjennomføring. Videre må miljøkostnadene heretter innarbeides i prosjektkostnadene fra begynnelsen av. Vassdragsloven må endres og må inneholde bestemmelser som hjemler krav til tillatt innlekkasje i tunneler både

under anleggsarbeidet og etter ferdigstillelse. Hensynet til grunnvann og vernede vassdrag bør også sterkere inn i loven.

Friluftsansjonene understreker til slutt at selv om de har en rekke alvorlige innvendinger, så er de også enige i flere av Mydske-utvalgets konklusjoner. Spesielt gjelder dette at tidspresset for å rekke åpningsdatoen var en viktig årsak til at GMB ikke håndterte problemene riktig. Bak dette presset sto bl.a. prosjektledelsen i Samferdselsdepartementet (GARPRO), NSB-GMB selv og politiske myndigheter.

De som har interesse av å lese hele uttalelsen, finner den på internettssidene til Østmarkas Venner.

Ulvens levevis og utbredelse

Av Jan H. Wilberg, viltforvalter
Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Biologi og økologi

Ulven lever normalt i flokk – såkalte familiegrupper – og disse består vanligvis av 5-8 dyr. Flokken blir ledet av en kjønnsmoden hann og hunn – alfaparet – og det er kun de som får valper. Gjennomsnittlig er kullstørrelsen på 5-6 valper. Tilveksten i bestanden kan være 30-40% under gunstige forhold. Den skandinaviske ulvebestanden har vist en tilvekst på omkring 28% på 1990-tallet.

I en ulvebestand er det valpene som vanligvis har høyest dødelighet. Valpene dødelighet kan variere mellom 25 og 70 prosent. Utvandrende unglulver kan også ha høy dødelighet, iblant høyere enn valper. Hos voksne individer i en familiegrupper varierer dødeligheten vanligvis mellom 15 og 40 prosent pr. år. Gjennomsnittlig levealder for viltlevende ulver er sannsynligvis omkring 3-4 år, og få ulver blir 10 år.

Fødevalg og bruk av reviområder

Ulven er svært tilpasningsdyktig, og kan eksistere i de fleste livsmiljøer. Klauvdyr (hjortevilt m.m.) er hovedbyttet for ulv sett i verdensammenheng. I Sør-Skandinavia er elg og rådyr de viktigste byttedyrene, men også grevling og bever kan utgjøre en betydelig del av byttedyrene som blir tatt gjennom året. I de

områdene i Skandinavia der vi i dag har ulv, er elg og rådyr den viktigste fødekilden.

Ulveflokken hevder et revir, som den forsvaret mot andre ulver. Størrelsen på dette reviret kan variere fra om lag 600 til 1400 km². I nyetablerte bestander kan flokken hevde et større revir enn man skulle forvente ut fra tilgangen på byttedyr. Dette skyldes at de ikke har naboflokker som krever areal og som begrenser revirstørrelsen. Enslige stasjonære ulver kan ha et leveområde som er flere ganger større enn de som flokker opprettholder i tilsvarende områder.

Vandringer

Under våre forhold er det i slutten av sitt første eller andre leveår de fleste ulver forlater flokken og begir seg ut på vandring. Hos ulv synes det ikke å være noen forskjell mellom kjønnene med hensyn til utvandring. Utvandring kan skje hele året, men i Skandinavia ser mange ut til å utvandre på sen vinteren og våren. Streifdyr vil kunne dukke opp nær sagt hvor som helst, da vandringskapasiteten er stor. Undersøkelser av radiomerkede ulver i Nord-Amerika har vist at ulver kan vandre 70-80 km på et døgn. Den svenske ulven Ylva, som var

radiomerket en tid, foretok i perioder døgnvandringer på 40 km i gjennomsnitt. Under de raskeste forflytningene kunne hun tilbakelegge 30 km på en time.

Utbredelse i Sør-Skandinavia

På 1960- og 1970-tallet var det trolig mindre enn 10 ulver igjen i hele Skandinavia. Bestanden var nær utryddelse gjennom mange år. I 1980-åra ble det imidlertid født flere valpekull på svensk og delvis også norsk side på Finnskogen. På svensk side øst for Hedmark var det en markert bestandsvekst på 1990-tallet. I perioden 1997-99 har bestandsøkningen i den skandinaviske ulvebestanden hovedsakelig skjedd på norsk side. I 1997 ble det etablert tre nye familiegrupper av ulv i Norge, og i 1999 to nye familiegrupper. I perioden 1982-95 var antallet dyr de fleste år mindre enn 10, mens det i 1997 ble beregnet å være omkring 50 dyr. Sommeren 1999 var situasjonen at vi hadde minimum 3 helnorske ulvefamilier, to som vi deler med Sverige, mens det i Sverige nå skal være bare én helsvensk ulvefamilie igjen. Antallet ulvefamilier i Sør-Skandinavia har således ikke økt de siste to åra, men vi har fått nyetableringer i Norge som har veid opp for nedgangen i

Sverige, og tyngdepunktet av ulv har flyttet seg vestover fra Sverige og inn i Norge.

I grenseområdet mellom Hedmark-Akershus-Østfold og Värmland i Sverige har det både i 1997, 1998 og 1999 vært en ulveflokk. Det ble påvist 8-9 individer i flokken vinteren 1998/99. Om det har blitt født valper der i 1999 er foreløpig ikke bekreftet. Et ulvepar har i 1999 hevdet revir i et område vest for Glomma i Østfold og i søndre deler av Follo i Akershus (Vestby og Ås), og sommeren 1999 ble det født et ungekull i dette området. En av ungene ble påkjørt og avlivet pga. skadene i oktober 1999. Prøver fra valpen ble sendt til gentesetting, og det viste seg at valpen var en blanding av ulv og hund. Direktoratet for naturforvaltning har derfor besluttet at de øvrige valpene skal skytes.

Ny kunnskap om bestandssituasjonen for ulv vinteren 2000 vil bli oppdatert så snart en får gode snøforhold til sporing. Informasjon om ulv og rovviltforvaltning, deriblant kart med peileresultater fra radiomerkede ulver, finnes på internettssidene til Direktoratet for naturforvaltning (www.dirnat.no).

Hoppbakker i Østmarka

Av Berit Mørkved

I min artikkel i «Nytt fra Østmarka» 2/99 nevnte jeg at Kristiania Skiklub (som senere fikk navnet Oslo Skiklubb) leiet hytte på Sarabråten og arrangerte Sarabråtrennet i årene 1900-1928. Denne hytta ble ekspropriert og revet i 1911 da Nøkle vann ble drikkevann, og klubben fikk egen hytte 2-3 kilometer lengre syd, på Finfallåsen. Går vi i retning Guldsmeden, finner vi hyttetomten inne i skogen til venstre like etter å ha passert Høyås. Noen mener at klubben hadde en hoppbakke i dette området – men hvor?

Kanskje er det en forveksling med Frambakken som lå ved veien mellom Øgården og Bremsrud, ikke langt fra vanntårnet på Bremsrud. Mange husker denne hoppbakken som var i bruk iallfall til 1950-årene – en 20 meters guttebakke. Bakkens navn får meg til å gjette på forbindelser til Framfylkingen, som allerede i 30-årene var kjent for sin interesse for barns friluftsliv.

Det vitner om hoppSPORTENS popularitet og folks imponerende pågangsmot (gjør-det-selv!) at vi ikke behøver å gå langt for å finne neste bakker: Korpåsbakken og Passerudbakken, begge i Skullerudområdet. Begge er anlagt av Nordstrand IF, som i mellomkrigstiden hadde mange gode hoppere som gjorde seg bemerket i krets- og landsrenn.

Bakken i Korpåsen ble påbegynt i 1918-20 og ligger vest for Skullerudmosen, omtrent 100 meter syd for en stor stein- haug som vannverket har gravd ut av fjellet. I dag står det bare noen jernstenger og vitner om hvor stillaset var. Klubben nedla et stort arbeid i bakken, men området er steinete og krever mye sne, så etter noen snefattige vintre (som også var tilfelle den gang) ble bakken etter hvert oppgitt. I stedet satset man på Passerudbakken, som vi kan finne spor av mellom gammel og ny vann- verksvei, på høyre side når vi går den bratte gamleveien fra Skullerud opp mot vannverket. Bakken ble flittig brukt i 1930-årene. De som har hoppet her, sier at det var en fin bakke med god fart og luftpress. Hopplengdene lå rundt 50 meter. Under krigen råtnet stillaset, og bakken ble aldri mer tatt i bruk. Ikke langt unna ligger Skraperudtjern, og noen nevner Skraperudbakken – en tredje bakke i området, eller et annet navn på Passerudbakken?

Noen kilometer lengre syd i Marka finner vi neste bakke. Vi følger veien fra Grønmo, passerer Sølvdobla, dreier til høyre inn blåmerket sti i retning Døle- rud. Etter 500 meter ser vi en stein- haug på venstre side av stien. Her hadde Klemetsrud IL sin hoppbakke, Døle- rudbakken. Hoppet var høyt oppe til

«Speed»-bakken tatt i bruk i 1931. (Foto fra boka «Speed gjennom 50 år»)

høyre i den bratte Dølerudåsen. Her fikk hopperne sannelig god trening når de gikk oppover med ski på ryggen. På det bratteste er det fremdeles en trapp av seks steinheller. Her slapp man å bygge stillas, men stein- haugen vi så i bunnen av bakken har vært nødvendig som motbakke for å bremse farten etter nedslaget. Bakken ble anlagt i 1930-årene og var i bruk noen få år. Opprin- nelig var dette en 40-meters bakke, senere ble den utbygget til 50-meters. En av mine informanter var med i åp- ningsrennet. Premien var et askebe- ger med klubbmerke.

Helt nord i Østmarka renner Mun- kebekken fra Puttåsen i retning Ellings- rud. Ned mot denne bekken var der i begynnelsen av 1930-årene en meget brukt 40-meters bakke: Ellingsrudbak- ken. Hopperne gikk fra Stovner. Man hadde planer om å utvide bakken til en 60-meters bakke, men planene ble aldri realisert.

Syd for Puttåsen ligger det idylliske Lauvtjern med to hytter, den ene i nordenden av vannet, den andre på

høyden bakenfor. Følger vi blåmerket sti ned fra den øvre hytta (Bryn KFUMs), ser vi på venstre hånd spor av en hoppbakke. Bakken er også synlig nedenfra om man går blåmerket sti Lauvtjern-Svartputten. Hytta nede ved- vannet har hatt tilknytning til Våleren- gen IL, som pleide å ha skirenn ved Lauvtjern. Var Lauvtjernbakken deres treningsbakke?

Alle de hoppbakkene jeg har nevnt, lå på vestsiden av Elvåga. La meg til sist ta med en som lå på østsiden – så vidt: Speedbakken. Sportsklubben Speed hadde en hytte i nærheten av Marihol- tet, og er kanskje best kjent for Elvåga- svømmingen som var årviss fra 1927. Denne konkurransen foregikk der vi i dag har demningen. Der var det en gang et sund. Ved sundets østside ble det anlagt en hoppbakke, der det ble holdt mange renn – klubbmesterskap, så vidt jeg forstår. Både hytta og hoppbakken forsvant i demningen da Elvåga ble regulert i 1947. Bildet er fra et hopp- renn i Speedbakken i 1931.

Flyktingeruta

Av Gunnar Jonassen

Flyktingeruta er en tursti til minne om det store arbeidet grenseløser og kurerer gjorde under krigen. Disse to gruppene har aldri fått noen offisiell anerkjennelse for sin innsats i frihetskampen. Foreningen Flyktingeruta og Grenselosemuseet ble startet for å lage et levende minnesmerke for dette.

Forprosjektet ble startet i Enebakk, Fet og Eidskog den 27. april 1993 av Terje Holtet, Harald Løbak Thoresen, Viggø Ljøner og Per Chr. Nygaard. Foreningen ble offentlig stiftet 17. desember 1994, og ruta ble offisielt åpnet den 8. juni 1995 på Skullerudstua i Oslo. Ruta sto ferdig til 50-års-jubileet for frigjøringen. Flyktingeruta var først en stiftelse, og ble omgjort til Foreningen Flyktingeruta i 1997.

Flyktingeruta starter ved Skullerudstua i Oslo og er 12 mil lang. Den går for en stor del i kronglete terreng utenom merkede stier. Dette er den opprinnelige ruten: Vi følger den blåmerkede stien over søndre Skytten, Blåsyna, Bjørnebetet, Steinsjøen til Vangen. Herfra går blåmerket sti over Pølseberget til Tonevann og videre til Deliseterfjorden, over Bøvelstad, Myrsetra, Holtopp, Kolbotn og til Veng ved riks-

vei 120 og ned til Skøyen gård ved Øyern, hvor man på forhånd kan bestille båt. På denne delen av ruta har vi i hovedsak fulgt krigstidens «Timian» rute, som ble laget av Milorg-karene Olav Thyvold og Terje Disen fra området 13130. Ruta gjennom Østmarka går i et terreng med mange fine idyller og naturopplevelser, og har man god tid, er turen om Tonekollen verdt et besøk. Ruta går også gjennom naturreservatet i Østmarka.

Fra Ulrud på Enebakkneset i Fet (hvor det i år blir laget ny leirplass) kan man resten av turen følge Flyktingerutas egen merking; blåmaling supplert med trekant med blå F-er. Ruta går over Himdalen og inn i Høland. Videre passerer man Sollia, og fra dalen går ruta rett østover i skogsterreng syd for Hølands-varde til Olberg. Vardåsen passerer før man krysser riksveien ved Hjellebøl og videre gjennom Hølandsbygda mot Østreng. Under krigen ble våpen, propagandamateriell og kurerpost fraktet i disse trakter. Den såkalte «Storrura» var en av rutene som ble mest brukt av flyktinger, studenter og andre som var i livsfare. Ruta følger nå en skogsbilvei fra Stensby, ved Østeng i

MIN TUR

Rundtur øst i skogen

Av Tom G. Bengtson

Høland, over Vardehøgda til Amundsetra. Her er det i år satt opp en lavvu. Fra Amundsetra over mot innsjøen Mjermen får man flere storslåtte utsyn over store deler av Høland, Setskog og langt inn i Sverige. Mjermen passerer over Kjersund bru og videre på vei til Grøvika i Hallangen. Derfra går det i vill og tildels uberørt natur langs fylkesgrensen til Østfold, frem til riksvei 21 og krigsminnesmerket i nordenden av Hallangen og til Steinbyhytta med rikelig plass til overnatting.

Den neste etappen følger en gammel skolevei, til dels gjengrodd sti, til den avsidesliggende plassen Malnes, som var en viktig grenselosplass under krigen. Etter Malnes dukker Grenserøys 53 fram og ned til «Sukkerveien» som går mellom Setskog og Sundhagsfors i Skillingmark, nå Eda kommun. Her deler Flyktingruta seg. Enten kan man fortsette den merkede ruta østover til Bøn i Skillingmark, som var flyktingmottak under krigen, eller følge kurerstien nordover på norsk side til Skjølåbråten, ved idylliske Sjelåen skole, som er verdt et besøk.

Spørsmål kan stilles til Terje Holthe, telefon 63 88 37 74, mobil 92 03 77 84.

Østmarka er kjent for å være kupert og stedvis ha vanskelig terreng for turgåere. Likevel er skiløypene lagt slik at de følger de letteste partiene i dalbunner, over vann og de enkleste stiene over toppene. Hvorfor ikke legge turen til de nordøstlige delene av Østmarka? Er det tilstrekkelig med snø, er mulighetene mange!

De fleste velger Sandbekken eller Marikollen i Rælingen som utgangspunkt. Ved Marikollen er det nesten alltid ledige P-plasser, enten ved idrettsparken eller ved skolen. Dessuten er Marikollhytta åpen i helgene, med muligheter for servering og varme både før og etter turen.

Løypa følger skogsbilvegen de første 2-3 kilometerne, og kan til tider være brøytet på grunn av skogsdrift. Men over myrene går det som regel et parallellspor, og når du etter halvmila befinner deg nede på Ramstadsjøen, er det flere muligheter. Du kan fortsette over sjøen mot sør i en scooterkjørt skiløype som etter hvert tar deg over Mærratjerna, Dropla og ned til Nordbysjøen. Skal du på langtur, fortsetter løypa sørover Nordbysjøen til litt over midten. Der tar du til høyre (vestover), forlater sjøen og

kommer over Tomter Murttjern. Derfra er det kort vei inn i Østmarka naturreservat – snart enda kortere, fordi reservatets grense vil bli utvidet til kanten av Nordbysjøen.

Like etter kommer du ned på Grinderen, krysser dette vannet og fortsetter over Søndre Krok vann. Derfra går turen nordvestover mot Losbyvassdraget, men skal du tilbake til Marikollen tar du Badstuda len fra Geitsjøen og opp til Ramstadsjøen. På veien går du forbi Setertjernstua, som er åpen for servering på søndager. Den ligger som navnet sier ved Setertjern.

En annen rute kan være å legge turen over Ramstadslottet. Da kommer du inn i et område som også vil få status som naturreservat. Fra toppen av «slottet» er det flott utsikt over store deler av Østmarka. Litt av bygdene omkring ser du også! På veien ned fra Ramstadslottet passerer nok en søndagsåpen hytte, nemlig Speiderhytta. Både her og i Setertjernhytta holdes det sportsandakt hver søndag i skisesongen.

Når turen først er lagt til disse kanter av marka, er variasjonsmulighetene mange. Du kan godt ta løypa ned til Marikollen igjen, men også fortsette enda lenger nordover mot Aamodtdammen og komme ned til Kurland, Løvenstad og Blystadlia. Herfra går det løype over Rælingsåsen tilbake

Nordbysjøen, Østmarka. (Foto: Tom G. Bengtson)

til Marikollen.

Ved å velge seg turer i dette området kan man oppleve både de mest urørte skogene og områder med ganske hard påvirkning etter skogsbruksdrift. I naturreservatene står gran og furu og vitner om lang kontinuitet. Du opplever skogens ro, og kanskje med en smule mystikk. Spor etter skogens innvånere ser du også om du tar deg tid til det. Elg, rådyr, hare og rev er vanlig. Men også gaupas fotefar kan oppleves om man er observant! Svartspettens litt monotone toner kan høres og meiseflokken streifer forbi på sitt matsøk mellom nåletrærne.

I det hele er det muligheter til både kortere og lengre turer. Passer det best med kveldsturer, ligger lysløypene og venter på å bli benyttet. GOD TUR!

Påske i Østmarka

Av Odd W. Holm

Nå når påsken står for døren, kan det være av interesse for bladets lesere å få en kortfattet introduksjon på de «påsketilbud» Østmarka byr på:

Tar man utgangspunkt i de nordre innfallsporter som Ellingsrud, Lindeberg, Trosterud eller Haugerud, finnes det merkede løyper sydover gjennom marka – enten man velger Haukåsen over radartårnet, bilveien (bomveien) langs Elvåga nor til Mariholtet, eller over Lutvannet og ned Lutdalen mot Nøkle vann. I alle tilfeller går man *mot* solen hele tiden, og er garantert like fin påskefarge som fjellfolket (egen erfaring). Fra mitt eget bosted, Oppsal, finnes en grei og for så vidt enkel flatløype over Sarabråten til Mariholtet, videre langs Elvåga syd enten til Skjelbreia eller Sandbakken/Vangen. Og husk: Du går hele tiden rett mot solen. Med en liten sekk, termos, litt mat og appelsin(er) fins det en rekke fine «sitteplasser» langs turen hvor man virkelig

kan nyte Østmarka i fulle drag. Disse enkle turene er i snitt ca 20 km, og er «kondisen» dårlig, går det buss fra Sandbakken. De spreke kan returnere nordvestover enten over Østmarkkappellet/Langevann (noe bratt) eller følge skogsbilvei over Høiås/Ødegården til Rustadsaga eller ned til Skullerud (T-bane).

Mange fra mitt område velger det aller enkleste – via Østmarksetra og ned til Nøkle vann et eller annet sted hvor de finner sin plass i solveggen, enten stedet heter Bråten eller Kattisa, Bremsrud. For oss skientusiaster byr Østmarka på minst like store påskedager som – erfaringsmessig – Strykenturer eller med Hakadal som utgangspunkt – turene gjennom Nordmarka i sin tid ga meg. Hva man enn valgte som «landingssted» – Kikut til Sørkedalen, over Bjørnsjøen/Bjørnholt/Lørenseter/Ullevålseter og til Sognsvann eller Skjærsvan/Skar/Maridalsvannet. For alle som er glade i naturen, skog og vann, anbefales et forsøk i denne påsken på det solrikeste. Du kommer ikke til å angre!

Husk: Er det skiføre, blir klister sikkert grunnsmøringen. God påsketur!

Ny lov om vassdrag og grunnvann på trappene

Av Helga Gunnarsdóttir

Vet De hvad jeg længter efter,
det som bare er at le av,
det jeg ofret år av livet,
for at få om det gikk an.
Det jeg tænker på om dagen,
det jeg griner for om natten,
det er vand!

Vand som rinder, vand som risler,
vand om våren, vand om høsten...

Dette diktet av Nordahl Grieg, med den enkle tittelen *Vand*, innledet vassdragslovutvalget utredning NOU 1994:12 Lov om vassdrag og grunnvann. Den 19. mars 1999 la Olje- og energidepartementet fram et forslag om ny vannressurslov, som blir behandlet i Stortinget 25. mars i år. Forskriftene til lovverket skal ut på høring 15. juni, og hvis alt går etter planen skal loven tre i kraft 1. januar 2001.

Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven), som vil avløse vassdragsloven av 1940, legger opp til en radikal forenkling og forandring av lovgrunnlaget. Det er bl.a. foreslått bestemmelser for å styrke og klargjøre de allmenne interesser i vassdragsforvaltningen. Mange av bestemmelsene i den nye loven legger dessuten opp til en styrking av miljøhensynene. Som eks-

empel på dette kan nevnes:

- * Vernede vassdrag får et lovfestet vassdragsvern. Det innebærer bl.a. at det gis lovfestede regler for å beskytte de vernede vassdragene også mot andre typer inngrep enn kraftutbygging.
- * Det gis særregler for å sikre kantvegetasjon langs vassdrag, og regler om bl. a. minstevannføring og adgang til å sette kvalitetsmål.
- * Loven vil bidra til sterkere fokusering på miljøhensyn som viktige hensyn i konsesjonsvurdering og vilkårsfastsetting.
- * Det blir klarere og mer effektive regler når det gjelder tilsyn, kontroll og håndheving av lovens bestemmelser.
- * Den nye loven har, i motsetning til den forrige, regler for grunnvann og utnytting av det. Det innebærer bl.a. en begrensning av uttak av vann fra et grunnvannsmagasin ut fra hva magasinet tåler.

Etter de siste tre årenes sterke fokusering på vassdrag i Østmarka, som følge av drenering av grunnvann og overflatevann til Romeriksporten, er det nærliggende å spørre om situasjonen hadde vært annerledes hvis den nye loven hadde trådt i kraft før 2. februar 1997. Mitt svar på det er et ubetinget JA!

For det første omfatter loven nå også grunnvann. Det gikk nøyaktig *åtte* måneder fra Steinar Saghaug varslet de ansvarlige om lekkasjene fra Nordre Puttjern, til Olje- og energidepartementet ga NVE klarsignal om at dreneringen måtte konsesjonsbehandles. Dette skyldtes bl.a. uenighet om tolkning av vassdragsloven og definisjon av

om også overflatevann var berørt. Så lenge det kun var grunnvann som ble drenert til Romeriksporten, gjaldt nemlig ikke vassdragsloven. Med den nye vassdragsloven ville NVE hatt mulighet til å gripe inn på et mye tidligere tidspunkt.

For det andre innebærer det nye lovforslaget en betydelig styrking av vassdragsvernet. Alle vassdragene i Oslomarka ble varig vernet av Stortinget i plenum i 1973. Dette vernet mot kraftutbygging var ikke et lovfestet vern, men en verneinstruks til forvaltningen, og var derfor ikke bindende for private. Den nye loven innebærer en lovfesting av vassdragsvernet, og inneholder et eget kapittel om vernede vassdrag. Loven slår bl.a. fast at når vassdragsmyndighetene treffer avgjørelser som gjelder vernede vassdrag, skal det legges vesentlig vekt på hensynet til verneverdiene. For vassdragene i Østmarka gjelder verneverdien særlig de allmenne interesser, dvs friluftslivet. I sine to behandlinger av konsesjonen fra NSB-Gardermobanen AS la NVE avgjørende vekt på vassdragenes verneverdi, men ble overkjørt av Olje- og energidepartementet. Om departementets avgjørelse hadde blitt annerledes med en ny vassdragslov i hånden er vanskelig å vurdere - men det er lov å håpe!

For det tredje innebærer loven muligheter for å ta i bruk straff ved overtredelse av loven. Det vil si at Økokrim ville anlagt straffesak mot NSB-Gardermobanen AS, i stedet for å bli nødt til å henlegge saken p.g.a. manglende lovverk - etter et års etterforskning.

Naturvern- og friluftsansisasjone-

ne bør ønske den nye loven velkommen, selv om den sikkert kunne vært klarere og annerledes på noen punkter. For vassdragsforvaltningen, vassdragsvernet i Norge og naturvern- og friluftsinnteressene i Oslomarka vil den nye loven bli et viktig redskap for en mer helhetlig forvaltning av vann og vassdrag.

KORT NYTT

Ny Østmarka-bok underveis

I løpet av våren foreligger boka «Østmarka fra A til Å». Boka er bygget opp som et leksikon, med de fleste steder i Marka som oppslagsord. Her blir det presentert historikk, navneforklaringer og kuriositeter fra nåtid og fortid. Du vil også finne nyttige lister over høyeste topper, serveringssteder, godkjente bålplasser, eksisterende og historiske kart, badeplasser og naturstier. Boka er planlagt gjennomillustrert med både historiske og nye bilder.

Boka gis ut av Even Saugstad. Produksjonen er nå inne i siste fase, men sitter du inne med bilder eller fakta du tror kan være av interesse, ta gjerne kontakt med Even Saugstad på tlf. 22 26 42 32 eller e-post: esaugsta@online.no.

Minnestund 7. juni på Sarabråten

Planleggingen av foreningens 14. minnestund onsdag 7. juni 2000 er i rute. Historikeren Arnfinn Moland vil holde dagens tale. Moland er leder av Norsk Hjemmefrontmuseum. Mest kjent er Arnfinn Moland for boka som kom i slutten av 1999 om Hjemmefrontens likvidasjoner under krigen. Ved årets arrangement vil Braathens Bedriftskor delta. Dette koret har deltatt uten honorar ved samtlige arrangement i regi av Østmarkas Venner. Minnestunden begynner kl 19.00.

Vannstand Lutvann

Vannstanden i Lutvann er et tema som har gått igjen i nyhetene og Nytt fra Østmarka. I forrige nummer meldte vi at NVE hadde bestemt at vannstanden i Lutvann skulle senkes i forbindelse med nytt manøvreringsreglement. Oslo vann- og avløpsverk har i den forbindelse bygget om (senket) overløpet på demningen, og vannstanden ble senket permanent i desember 1999. Høyeste regulerte vannstand vil nå bli tilnærmet slik vannstanden har vært de siste 20-30 år. Det gjenstår en del oppryddingsarbeid i sydenden av Lutvann. Østmarkas Venner forutsetter av OVA sørger for å fjerne søppel og jordhauger så snart forholdene tillater det.

Årets tur langs Flyktningruta

Årets tur langs Flyktningruta har avmarsj fredag 2. juni. Sett av helgen allerede nå. Mer informasjon kommer i neste nummer av bladet.

Høringer om Romeriksporten i Stortinget

Det pågår nå høringer i Stortinget om Gardermoen og Romeriksporten. Høringene bygger bl.a. på Mydske-rapporten som er omtalt i dette nr. av Nytt fra Østmarka. Vi kommer tilbake med mer informasjon om resultatet av høringene når de er avsluttet og Stortinget har avgitt sin innstilling.

Årsberetning 1999

Styret fremlegger med dette årsberetning for perioden april 1999 til mars 2000.

Styrearbeid, utvalg og tillitsverv

Styrets sammensetning har vært:

Steinar Saghaug, leder	x	x
Gunnar Jonassen		
Helga Gunnarsdottir		
Arild Rambøl	x	x
Kirsten Ropeid	x	x
Øyvind Pettersen		
Liv Kristoffersen	x	x

Varamedlemmer:

Finn Jensen	x	x
Johan Ellingsen	x	x

Revisor: Eirik Jøntvedt x

Valgkomité:

Oddvar Rollstad	x
Kai Ekanger	x
Trine Johnsen	x

(x bak navn viser at vedkommende står på valg i år)

Underutvalg:

Styret opprettet i 1998 rådgivende utvalg, ledet av styremedlemmer. I perioden har særlig Skogutvalget og Kultur-

minneutvalget vært aktive, i tillegg til det arbeidet Prosjektgruppa NSB GMB har utført. Det vises til egne rapporter fra utvalgslederne.

Styremøter:

Det har i perioden vært avholdt 11 styremøter. Også i denne perioden har det vært nært samarbeid og kontakt med andre friluftsansjoner og offentlige etater. Styret og fagutvalg har representert foreningen i fellesmøter, utredninger og arbeid innen foreningens formål. Uttalelser til myndigheter og andre instanser har vært utarbeidet av styret og/eller utvalgslederne.

Representasjon - deltagelse

Steinar Saghaug og Gunnar Jonassen har representert foreningen i Oslo og Omland Friluftsråd. Oddvar Rollstad er styremedlem i OOF. Gunnar Jonassen, Oddvar Rollstad og Kjell Staxrud har representert ØV i Oslo og Omland Turistforening, Skiforeningen og Foreningen ØX. Trine Johnsen har representert ØV i Miljøprosjekt Ljanselva. Styrets medlemmer og varamedlemmer har representert ØV ved befaringer og møter.

Steinar Saghaug har vært foreningens representant i Prosjektgruppa NSB/GMB. Steinar Saghaug, Kai Ekan-

ger og Helga Gunnarsdottir har representert ØV med foredrag og innledninger om Østmarka og Romeriksporten på flere møter i forening, på skoler og andre institusjoner.

Saghaug har bistått skoleelever, studenter og forskere i forbindelse med prosjekter og oppgaver om Romeriksporten. Han har også dette året representert foreningen i utallige sammenhenger i media.

Vårt medlem Hans Henrik Petersen har utført et prisverdig arbeid overfor norske myndigheter og EFTA's overvåkingsorgan i forbindelse med mulige brudd på avtaler ifm planlegging og bygging av Romeriksporten.

Foreningens representanter har også bistått skoler og enkeltklasser ifm tiltak for barn og ungdom som bruker Østmarka som åpent klasserom.

Gunnar Jonassen representerte foreningen ved åpningen av OOT's nye turisthytte Øvresaga i Rausjøgrenda den 23. oktober 1999. Han ga et stort, norsk flagg som gave fra ØV. Vi gratulerer OOT med hytta og håper at mange vil få glede av dette fine tilbudet. ØV er opp-tatt av å sikre alle stuene i marka vår som et viktig tilbud til turpublikum.

Publikasjoner

Foreningens medlemsblad, Nytt fra Østmarka, har vært gitt ut 4 ganger i perioden mellom årsmøtene. Bladet sendes alle individuelle og kollektive medlemmer, samt til en del organisasjoner og medier.

Medlemmer

Pr årsskiftet hadde foreningen 2170 medlemmer, hvorav 260 er kollektivt

innmeldt – samme antall som ved forrige årsskifte. Foreningen har hatt en jevn tilgang av nye medlemmer, samtidig som det har vært en del naturlig avgang.

Styret har nå startet arbeidet med en ny vervebrosjyre. Foreningens potensi-ale for nye medlemmer er fortsatt stort, og styret vil prioritere dette arbeidet i kommende periode. Vi vil også anmode medlemmene om å hjelpe oss med å verve nye medlemmer.

Enkelt saker

Romeriksporten og Østmarka

Også i løpet av 1999 har konsekvensene av lekkasjene fra Romeriksporten preget arbeidet til Østmarkas Venner. ØV, OFA og OOF har fortsatt samarbeidet i Prosjektgruppen med NSB GMB, selv om møtehyppigheten er betydelig redusert. Steinar Saghaug har representert ØV i Prosjektgruppen og utad i media og i forhold til forvaltning og myndigheter. Den politiske og faglige utviklingen i saken er grundig presentert i Nytt fra Østmarka. Vi finner det derfor ikke nødvendig å foreta en omfattende gjennomgang av saken men en kort oppsummering av de delene av sakskomplekset som har preget styrets arbeid i året som har gått.

Tettingen av Romeriksporten ble avsluttet i januar 1999 etter at Regjeringen i statsråd besluttet at lekkasjekravene under Puttjern skulle endres til 220 l/min. Lekkasjene ved avsluttet tetting var på 362 l/min under Lutvann og 182 l/min under Puttjern. I slutten av november 1999 var lekkasjene redusert til 325 l/min under Lutvann og 146 l/min under Puttjern.

For å motvirke lekkasjene fra Puttjern installerte NSB GMB sommeren 1999 et vanninfiltrasjonsanlegg (pumpe) under Puttjern som har vært under utprøving. Erfaringen så langt tyder på at pumpa bidrar til å stabilisere vannstanden i Puttjern, men mye tyder på at det infiltreres for mye vann enkelte steder og for lite vann andre steder. I løpet av sommeren 1999 har turgåere og forskere registrert at stadig flere trær har fått skader og at trær har falt over ende og jordsmonn rast ut. Skogbunnen har enkelte steder vært som ørken, som blir oversvømmet i våte perioder. Lokalt er det store skog- og vegetasjonskader bl.a. i Puttdalen og på Kjerringmyr. Det foreligger planer om å fjerne døde trær, men foreløpig har GMB ikke kommet til enighet med de private grunneierne.

Da flytoget endelig suste gjennom Romeriksporten den 22. august 1999, nesten ett år forsinket, var Østmarkas Venner ikke tilstede under feiringen. Vi fant det verken riktig eller naturlig å feire fullførelsen av Romeriksporten - skandaletunnelen som har ført til naturødeleggelser i Østmarka og store skader på boliger og eiendom på Helle-rud og Ellingsrud. Styret vil allikevel understreke at det ikke må oppfattes om boikott av Flytoget, som er og blir et godt kollektivtilbud for de reisende til og fra Gardermoen.

Den høye vannstanden i Lutvann har vært et tema som har gått igjen i media og oppslag i enkelte aviser har gitt det feilaktige inntrykk at Romeriksporten er for tett og at det har vært årsaken til den unormalt høye vannstanden. Årsaken til at vannstanden i Lutvann ble for høy var *ikke* at Romeriksporten er for tett. Forklaringen er at OVA og NSB-

Gardermobanen bygget om dammen i sydenden av Lutvann sommeren 1998. Dette førte til en høyere oppdemming av vannstanden i Lutvann enn tidligere. Vårflom og mye nedbør på forsommeren førte til at badestrand, skog, vegetasjon og ferdselsområder ble oversvømmet i flere måneder. Friluftsjonene advarte hele tiden mot at dette ville bli resultatet av oppdemningen og krevde i felles høringsuttalelse til manøvreringsreglement for Lutvann at vannstanden måtte tilbakeføres slik den naturlig har vært de siste 20-30 år. Gleden var stor da NVE i august, nok en gang, hørte på våre faglige argumenter og bestemte at vannstanden i Lutvann skulle senkes for å berge badestrender og vegetasjon. Høsten 1999 etterkom OVA kravet fra NVE og senket overløpet på damkronen i sydenden på Lutvann. I desember ble vannstanden i Lutvann senket permanent etter at vegetasjon og ferdselsområder hadde ligget under vann siden i april. Østmarkas Venner håper at den langvarige oversvømmelsen ikke har ført til ytterligere skog- og vegetasjonskader rundt Lutvann.

Regjeringen oppnevnte ved kongelig resolusjon 15. mai 1998 en gruppe under ledelse av professor Per Kristen Mydske til å foreta en bred gjennomgang av Gardermoutbyggingen, inkludert Gardermobanen og Romeriksporten. Høsten 1999 leverte utvalget en 360 siders rapport som har vært ute på høring. Østmarkas Venner, Oslo og Omland Friluftsråd, som var blant høringsinstanser, leverte 31.12.99 en ti siders høringsuttalelse til Samferdselsdepartementet. Organisasjonene er sterkt kritiske til

deler av Mydske-utvalgets evaluering og oppsummering av sakskomplekset Romeriksporten og Østmarka. For detaljer vises til en artikkel annet sted i bladet og våre internettsider.

7. juni-arrangementet på Sarabråten

Den årlige minnestunden ved Milorgbautaen på Sarabråten ble i fjor arrangert for 13. gang av Østmarkas Venner. Vi overtok som kjent dette arrangementet etter Bøler Vel og Fellesrådet som hadde stått for det i 20 år.

Tidligere stortingspresident Jo Benkow talte til flere hundre tilhørere under en vakker tilstelning. For 13. år på rad medvirket Bedriftskoret Braathens Safe Singers, og Bøler Janitsjar spilte. Fyldig reportasje med bl.a. deler av Jo Benkows tale ble presentert i «Nytt fra Østmarka» nr 3/99.

Medlemsmøte

Årets medlemsmøte ble avholdt i Bøler samfunnshus 4. oktober 1999. Tema for møtet var *Ulv i Østmarka*. Østmarkas Venner hadde invitert Vidar Holthe fra Norges Skogeierforbund, Dag Heintz fra miljøvernavdelinga hos Fylkesmannen og Asbjørn Olsen fra Oslo og Omland Friluftsråd.

De ca 200 fremmøtte deltok engasjert i debatten som fulgte etter innledningene og orienteringene. Selv om meningene var mange og sterke, ble ordvekslingen holdt på et saklig nivå og i en hyggelig tone. Foreningen er svært fornøyd med dette medlemsmøtet.

Markagrensa

Østmarkas Venner har i samarbeid med de øvrige friluft- og miljøorganisasjo-

nene bidratt til en ny utredning «Bevar markagrensa for fremtidige generasjoner». Det er Oslo og Omland Friluftsråd og Skiforeningen som publiserer utredningen.

Kontingenten

I 1999 ble ikke kontingentkravet sendt ut før i mai. Dessverre fikk altfor mange medlemmer krav på kr 1.- ved en feil som det har vært vanskelig å rette opp. Dette har ført til et visst inntektstap for foreningen. Årets kontingentkrav vil bli sendt ut i mars.

Foreningen har fått et par henvendelser fra medlemmer som har ønsket en rimeligere måte å betale kontingenten på enn den giro m/medlemskort vi hittil har benyttet. Dessverre har vi ikke funnet noen gebyrfri innbetalingsform. Imidlertid har styret kommet til at årets kontingentkrav blir sendt ut uten medlemskort. Da sparer medlemmene gebyr til kvittering på kortet. Medlemslistene/innbetalingslistene vil ved behov kunne bekrefte medlemskapet til den enkelte.

Økonomi

Foreningens økonomi er tilfredsstillende. Det alt vesentlige av utgiftene går også i denne perioden til trykking og utsendelse av medlemsbladet Nytt Fra Østmarka.

Regnskap og budsjett vil bli fremlagt på årsmøtet.

Rapporter fra underutvalgene

Kulturminneutvalget

Utvalgets arbeid i 1999 har vært konsentrert om foreningens arkiv, i tillegg til registrering og innsamling av kulturhistorisk materiale fra Østmarka.

Foreningens arkiv har i flere år ført en omflakkende tilværelse. I fjor klarte imidlertid styret å skaffe mer permanente lokaler. Etter flyttingen dit startet utvalget arbeidet med å gjennomgå og systematisere arkivmaterialet. Vi har dessuten brukt tid på å samle inn materiale som har vært oppbevart hos tidligere styremedlemmer.

Utvalget ønsker også å komme i kontakt med personer som sitter på kulturhistorisk materiale fra Østmarka, det være seg bilder, trykksaker eller muntlig informasjon. Etter «etterlysningsen» i Nytt fra Østmarka nr 2/99 har vi fått flere henvendelser fra medlemmer som har slikt stoff. Det arbeides nå med å følge opp dette i form av registrering, kopiering og arkivering.

Høsten 99 ble utvalget involvert i arbeidet med å utgi en ny bok om Østmarka, et Østmarka-leksikon. Så langt har vi bistått i arbeidet med å finne frem til bakgrunnsmateriale.

Oslo, februar 2000. Øyvind Pettersen

Skogutvalget

- * NOA's forslag til «Ny verneplan for Marka» ble behandlet. ØV ønsket vernet flere steder i Østmarka, bl.a. Spinnern-området. Dette kom dessverre ikke med. For øvrig støttet ØV verneplanen
- * Møte med Losby Bruk. Kjell Staxrud møtte for ØV

- * Fagutvalgene ble reorganisert. Gunnar Jonassen tok over Skogutvalget
- * Flyktningeruta: Avgang fra Vangen organisert og startet
- * Møte med Gardermobanen om organisering av nedrigging og opprydding rundt Putt-tjerna, for å unngå flere skader i terrenget
- * Befaring av Kjerringmyr, Grønlihytta og Puttetjerna med Gardermobanen, Furuset bydel og ØV. Avtale om kloppelegging av Kjerringmyr, fjerning av gjerdet (utført av Skogvesenet), sette opp varselskilt
- * Skiforeningens opparbeiding av løypa Skråbakhullet, Stokkholtmyra. Var med på dugnad
Oslo, februar 2000. Gunnar Jonassen

Miljøprosjekt Ljanselva

Arbeidet i Miljøprosjekt Ljanselva 1999 har vært meget aktivt og allsidig og preget av følgende:

1. Vern av arealene langs elva. Byrådets kunngjøring av en verneplan for arealene langs elva vekker forventninger. Dette er på høy tid fordi boligbyggenes behov for arealer virker som et sterkt press på friarealene. En planlagt utbygging ved Kolstad gartneri på Munkeud som ville ha punktert et viktig urskogspreget område, er foreløpig forpurret.

2. Sikring av minstevannføring i Ljanselva. Lekkasje til Romeriksporten bidro til å reise spørsmål om sikring av en minstevannføring. I forbindelse med spørsmål i Stortinget ble det slått fast at Lutvannsbekken nå blir sikret en minstevannføring. Dette er fulgt opp nedstrøms slik at vannføringen ut fra Nøklevann til enhver tid følges opp med et minstemål.

3. Planlegging av fisketrapp i Lia-dalen. Øverst i den 500 meter lange kulverten som danner Ljanselvas utløp til Bunnefjorden, planlegger vi å bygge en fisketrapp, slik at sjørret og laks igjen kan gyte i elva. En prosjektgruppe ledet av Vann- og avløpsetaten med representanter for bydelene Nordstrand og Søndre Nordstrand, er ansvarlig for byggingen. Miljøprosjekt Ljanselva har påtatt seg ansvaret for finansieringen, som som bla. forutsettes å skje i samarbeid med de berørte bydeler.

4. Undervisningsvideo om Ljanselvasvassdraget. I samarbeid med Holmlia Videoverksted og med støtte fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har vi laget en 36 minutters undervisningsvideo om naturen og arbeidet med å rehabilitere og verne vassdraget. Det lages en lærerveiledning som følge med videoen og som er til salgs for kr. 100.

5. Turvei fra Skullerudkrysset til vannverksbroen er rehabilitert og lyssatt med midler fra Ljanselvmidlene. Den var ferdig melde desember 1999.

6. Sagstua og vannspeilet i Sagdammen rehabiliteres. Skogavdelingen i Friluftsetaten planlegger å gjenskape delvis vannspeilet i den tidligere nå uttappede Sagdammen og å rehabilitere den lille Sagstua som et kryp-inn for uteskolevirksomheten. Dessverre ble den verneverdige stua totalskadet ved brann 2. februar 2000. Det arbeides med spørsmål om en mulig rehabilitering etter opprinnelig mål og byggestil.

7. Årets ryddeaksjon langs elva. I samarbeid med Ruskenaksjonen, Park- og idrettsvesenet og Arbeidstreeningen samlet 450 barn og voksne ved den årlige ryddeaksjonen hele 3300 kg avfall. En del av det som ble ryddet ut av elva,

skyldes også tidligere tiders forsømmelser. Årets ryddeaksjon holdes torsdag 4. mai 2000.

Trine Johnsen

§§ LOVER §§

§ 1 – Navn. Foreningens navn er Østmarkas Venner, stiftet 8. november 1966.

§ 2 – Formål. Foreningen har som formål å bevare Østmarka som friluft- og rekreasjonsområde, og vil støtte arbeidet for et mangesidig sports- og friluftsliv.

Foreningen vil videre arbeide for å redde steder, bygninger og gjenstander med historisk og antikvarisk interesse i dette området. Foreningen er upolitisk og åpen for alle sports- og friluftinteresserte personer og organisasjoner. Den ønsker å stå i nært samarbeid med bestemmende myndigheter og beslektede organisasjoner.

§ 3 – Medlemmer. Medlemmer av foreningen er: 1) rsbetalende medlemmer og organisasjoner. 2) Livsvarige medlemmer og organisasjoner

§ 4 – Styret. Foreningens styre består av leder, valgt for ett år, 6 styremedlemmer valgt for 2 år og 2 varamedlemmer. Disse velges så vidt mulig jevnt fordelt over de ulike distrikter rundt Østmarka. Styremedlemmene velges slik at det hvert år er 3 medlemmer på valg. Styret velger selv sin nestleder.

Styret avgjør hvordan sekretær og kassererfunksjonen skal fordeles, enten ved ansettelse eller ved valg av sekretær og kasserer blant styrets medlemmer.

Styret oppnevner fagutvalg.

§ 5 – Styrets plikter. Styret sammenkaller foreningens årsmøte. Styre- og medlems-

møter sammenkalles så ofte som lederen finner det nødvendig. For øvrig kan disse sammenkalles når 3 av styrets medlemmer forlanger det. Styret er beslutningsdyktig når minst 4 medlemmer er tilstede. Sekretæren fører forhandlingsprotokoll og besørger sammen med lederen den nødvendige korrespondanse.

Styret utarbeider årsberetning som legges frem for godkjenning på årsmøtet.

Den styret bemyndiger, fører regnskapet, sørger for å inkassere kontingenten og fører medlemsoversikt. Styret forvalter foreningens midler – i større saker etter årsmøtets vedtak. Styret sammenkaller foreningens fagutvalg til minst ett årlig samrådsmøte.

§ 6 – Kontingent og medlemskap. Kontingenten skal betales forskuddsvis pr kalenderår. Kontingentens størrelse fastsettes av årsmøtet. Skylder et medlem kontingent for ett år, er det ikke valgbart og har ikke stemmerett. Medlemmer som skylder kontingent for flere år, kan strykes av styret. Medlemmer som beviselig motarbeider foreningens interesser, kan strykes som medlemmer etter at en slik beslutning er godkjent av årsmøtet. Utmelding av foreningen bør skje skriftlig og forfalt kontingent betales. Kollektivt og familie-medlemskap gir 1 stemme.

§ 7 – Årsmøtet. Årsmøtet er foreningens øverste myndighet. Det holdes hvert år innen utgangen av mars måned og innkalles av styret minst 14 dager før årsmøtet holdes. Forslag som ønskes satt opp på sakslisten og behandles på foreningens årsmøte, må være innsendt til styret innen 15. januar slik at styret kan behandle forslaget og ta det med i innkallingen. Det ordinære årsmøtet skal behandle:

1. Valg av dirigent
2. Årsberetning
3. Regnskap

4. Innkomne forslag

5. Fastsettelse av kontingent og godkjenning av styrets forslag til budsjett

6. Valg av

Leder for ett år

Tre styremedlemmer for to år

To varamedlemmer for ett år

Revisor for ett år, etter forslag fra valgkomiteen

Valgkomite med leder og to medlemmer for ett år, etter forslag fra styret

Vedtak fattes – med unntak av saker etter lovens §§ 10 og 11 – med alminnelig flertall. I tilfelle stemmelikhet gjør lederens stemme utslaget.

§ 8 – Ekstraordinært årsmøte. Ekstraordinært årsmøte innkalles med minst 14 dagers varsel når styret finner det nødvendig, eller skriftlig krav foreligger fra minst 100 medlemmer. Bare saker som er ført opp på dagsorden kan behandles.

§ 9 – Utmerkelser. Personer som har gjort en særdeles verdifull innsats for Østmarka, kan utnevnes til æresmedlemmer av Østmarkas Venner. Utnevnelsen kan bare skje under foreningens årsmøter og etter forslag fra styret.

§ 10 – Lovendring. Forslag om lovendring må innsendes til styret innen 15. januar, og behandles på ordinært årsmøte. For at lovendring skal bli vedtatt, kreves det 2/3 flertall blant de fremmøtte med stemmerett.

§ 11 – Oppløsning. Forslag til oppløsning av foreningen behandles av det ordinære årsmøtet hvor det kreves ¾ flertall for å bli vedtatt. Beslutter årsmøtet oppløsning med det nødvendige flertall, innkalles det til ekstraordinært årsmøte, hvor det også kreves ¾ flertall for å bli vedtatt. I tilfelle oppløsning kan årsmøtet bestemme hvordan foreningens midler skal anvendes.

**Styret i Østmarkas Venner
1999-2000**

Steinar Saghaug, leder
Johan Castbergsvei 8, 0673 Oslo
tlf privat 22 32 35 15
mobil 91 37 22 42
jobb 22 42 70 69

Gunnar Jonassen
Hellerudsvingen 20, 0684 Oslo
tlf privat 22 26 61 34

Arild Rambøl
Per Oppegaardsvei 23, 2006 Løvenstad
tlf privat 63 83 06 56
jobb 22 72 74 00

Helga Gunnarsdóttir
Stallerudvn 29, 0693 Oslo
tlf privat 22 74 76 54
jobb 69 24 75 24 - mobil 95 99 23 49

Kirsten Ropeid
Simon Darres vei 44, 0669 Oslo
tlf privat 22 27 85 58
jobb 22 00 20 72

Liv Kristoffersen
Larsbråtveien 167, 0674 Oslo
tlf privat 23 14 04 02

Øyvind Pettersen
Bakkerudveien 4D, 1163 Oslo
tlf privat 22 28 44 78
jobb 22 85 57 66

Vararepresentanter:
Finn Jensen
Emil Korsmos vei 19, 0678 Oslo
tlf privat 22 27 01 39

Johan Ellingsen
Haugstein gård, 1911 Flateby
tlf privat 64 92 80 52
jobb 64 83 20 35

Sekretær:
Liv Kristoffersen
Larsbråtveien 167, 0674 Oslo
tlf privat 23 14 04 02

Slå ring om Østmarka!

Du som vil støtte Østmarkas Venner, bli medlem! Skriv navn og adresse her, klipp ut denne annonsen og send til: *Østmarkas Venner, boks 129 Tveita, 0617 Oslo.*

Navn: _____ Telefon: _____

Adresse: _____

Kontingenten er kr. 100 per år, pensjonister og ungdom under 20 år og under utdanning kr. 60. Borettslag og organisasjoner kr. 200. Blankett vil bli tilsendt etter innmelding.

Hjemmeside: <http://home.sol.no/~wiktoram/oevside1.htm>.